

Hörselrelaterade symtom bland kvinnor

Förekomst och risk i relation till buller och stress i arbetet

Sofie Fredriksson

SAHLGRENSKA AKADEMIN
ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN

Handledare och medförfattare

Huvudhandledare

Professor Kerstin Persson Waye (Enheten för Arbets- och miljömedicin, AMM)

Bihandledare

Docent Kim Kähäri (Enheten för Audiologi)

Docent Lennart Magnusson (Enheten för Audiologi)

Professor Kjell Torén (AMM)

Övriga medförfattare

Jeong-Lim Kim, Laith Hussain-Alkatheeb, Mia Söderberg och Oscar Hammar vid AMM

Jenny Selander, Mattias Sjöström och Per Gustavsson vid Karolinska institutet och

Artur Tenenbaum vid Hälsan & Arbetslivet Skaraborg

Studierna fokuserar på två kvinnodominerade kontaktyrken:

- **Förlossningspersonal** - kunskap har saknats nästan helt
- **Förskollärare** - kunskap har saknats främst gällande risk för hörselsymtom jämfört med generella befolkningen
- **Kommunikationsintensiv ljudmiljö** – många som pratar och höga skrik nära örat
- *Kvinnodominerad* innebär att majoriteten av personalen är kvinnor
- *Kontaktyrken* innebär stressande arbetsförhållanden och emotionella krav

Övergripande syfte med avhandlingen

”Det övergripande syftet med avhandlingen är att studera förekomst av och risk för hörselrelaterade symtom i relation till bullerexponering i arbetet och stressande arbetsförhållanden bland kvinnor som arbetar i kommunikationsintensiva kontaktyrken”

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Några utvalda resultat från avhandlingen

Delarbete I: "Förlossningen"

"The effect of occupational noise exposure on tinnitus and sound-induced auditory fatigue among obstetrics personnel: a cross-sectional study"

BMJ open, 2015;5(3): e005793

Syfte: Att utvärdera ljudnivåer vid en förlossningsavdelning och analysera effekten av bullerexponering i arbetet, bullerstörning och stressande arbetsförhållanden för hörselrelaterade symptom bland förlossningspersonal och analysera möjliga interaktionseffekter mellan bullerexponering, bullerstörning och stress

- **Ljudnivåmätningar**
- **Enkäter**
- **115 personal (kvinnor) på en förlossningsavdelning**

Huvudresultat "Förlossningen"

Ljudnivåer överskred Arbetsmiljöverkets föreskrivna insats- och gränsvärden
(där risk för hörselskada föreligger)

Andel av 62
uppmätta
arbetsskift

Ekvivalentnivå

Lägre insatsvärdet 80 dBA (LAeq 7-10

tim)

Gränsvärdet 85 dB (LAeq 7-10 tim)

45%

5%

Maximal ljudnivå

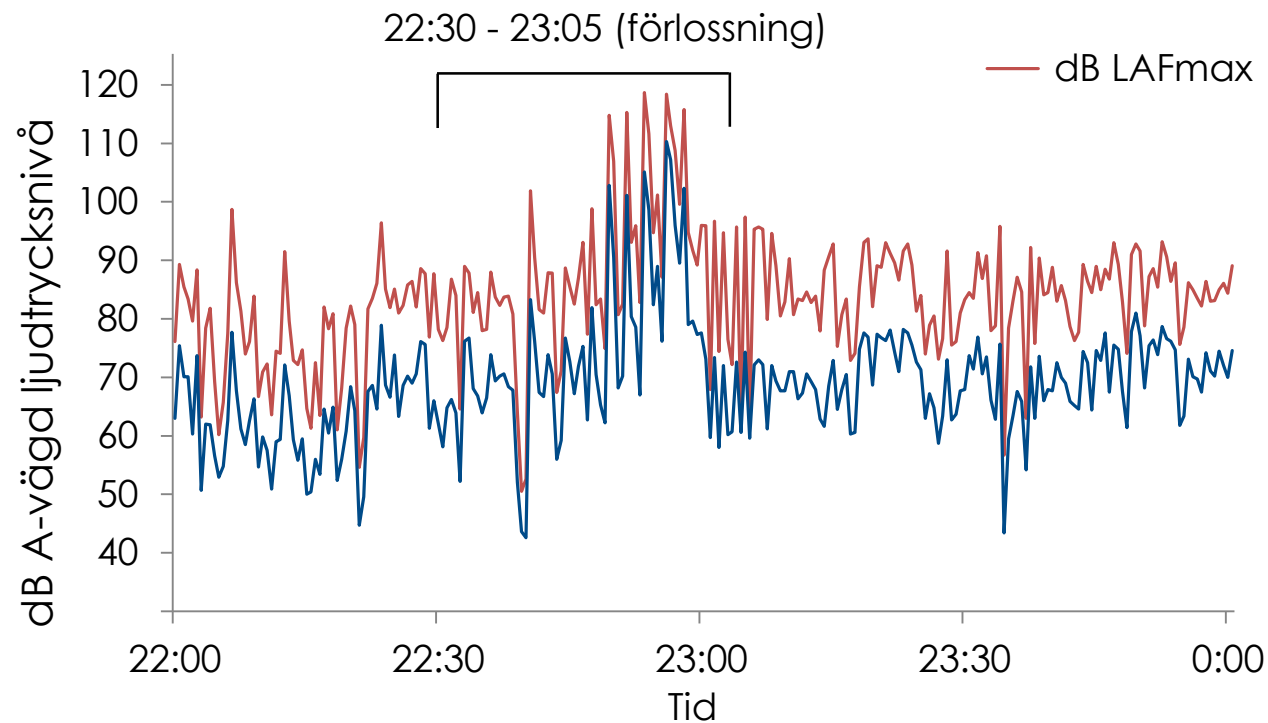
Gränsvärdet 115 dB (LAFmax)

27%

Huvudresultat "Förlossningen"

Exempel på ljudnivåmätning där maxnivån överskreds under en förlossning

Huvudresultat "Förlossningen"

Signifikant ökad risk för tinnitus och ljudtrötthet i relation till bullerindex

	Prevalens, %	Oddsquot i relation till buller (justerad)		p-värde
		OR	(95% KI)	
Hörselnedsättning	9	1,00	(0,95–1,06)	
Tinnitus	13	1,04	(1,00–1,09)	0,049
Svårighet att uppfatta...	32	1,01	(0,98–1,05)	
Ljudöverkänslighet	13	1,03	(0,97–1,06)	
Ljudtrötthet	32	1,04	(1,00–1,07)	0,031
Dålig hörsel	16	1,00	(0,96–1,04)	
Minst ett symptom	55	1,02	(0,99–1,05)	

Delarbete III: "Förskolekohorten"

"Increased risk of self-reported hearing-related symptoms among women who have worked in preschool: a cohort study"

Manuskript

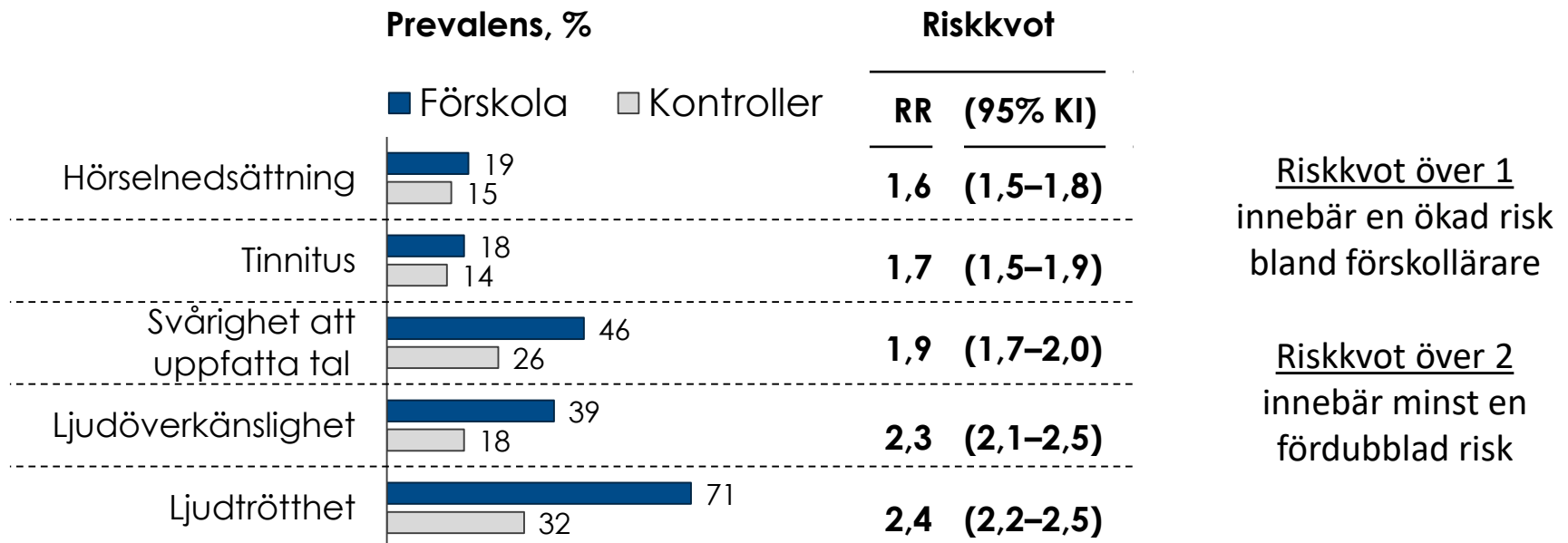
Syfte: Att undersöka huruvida kvinnor som har arbetat i förskola har högre relativ risk för hörselrelaterade symtom jämfört med slumpmässigt utvalda kvinnor som inte har arbetat i förskola och undersöka huruvida ålder, buller i arbetet eller stressande arbetsförhållanden påverkar den relativa risken

- **Enkäter**
- **4718 förskollärare som har jobbat i förskola**
- **4122 kvinnor som inte jobbat i förskola**

Huvudresultat "Förskolekohorten"

En större andel av förskollärarna rapporterar hörselsymtom jämfört med kontrollgruppen och den relativa risken är signifikant förhöjd

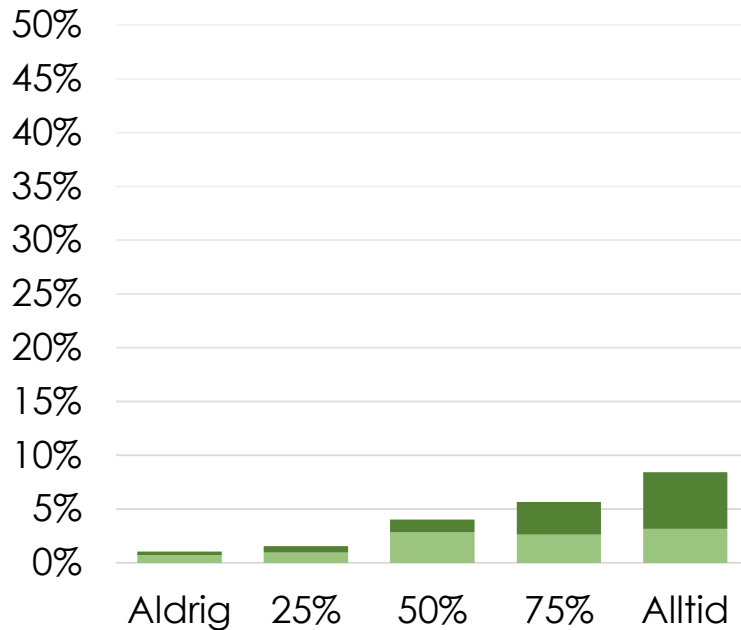

Hur stor andel använder hörselskydd ofta/alltid?

Förskollärare

Använder hörselskydd:

■ Ofta ■ Alltid

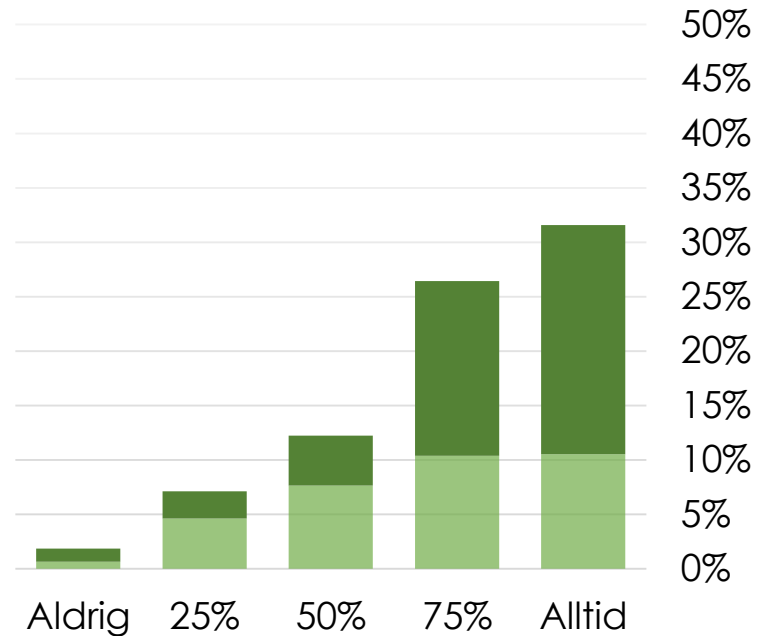

Andel av arbetstid
exponerad för höga ljud

Kontroller

Använder hörselskydd:

■ Ofta ■ Alltid

Andel av arbetstid
exponerad för höga ljud

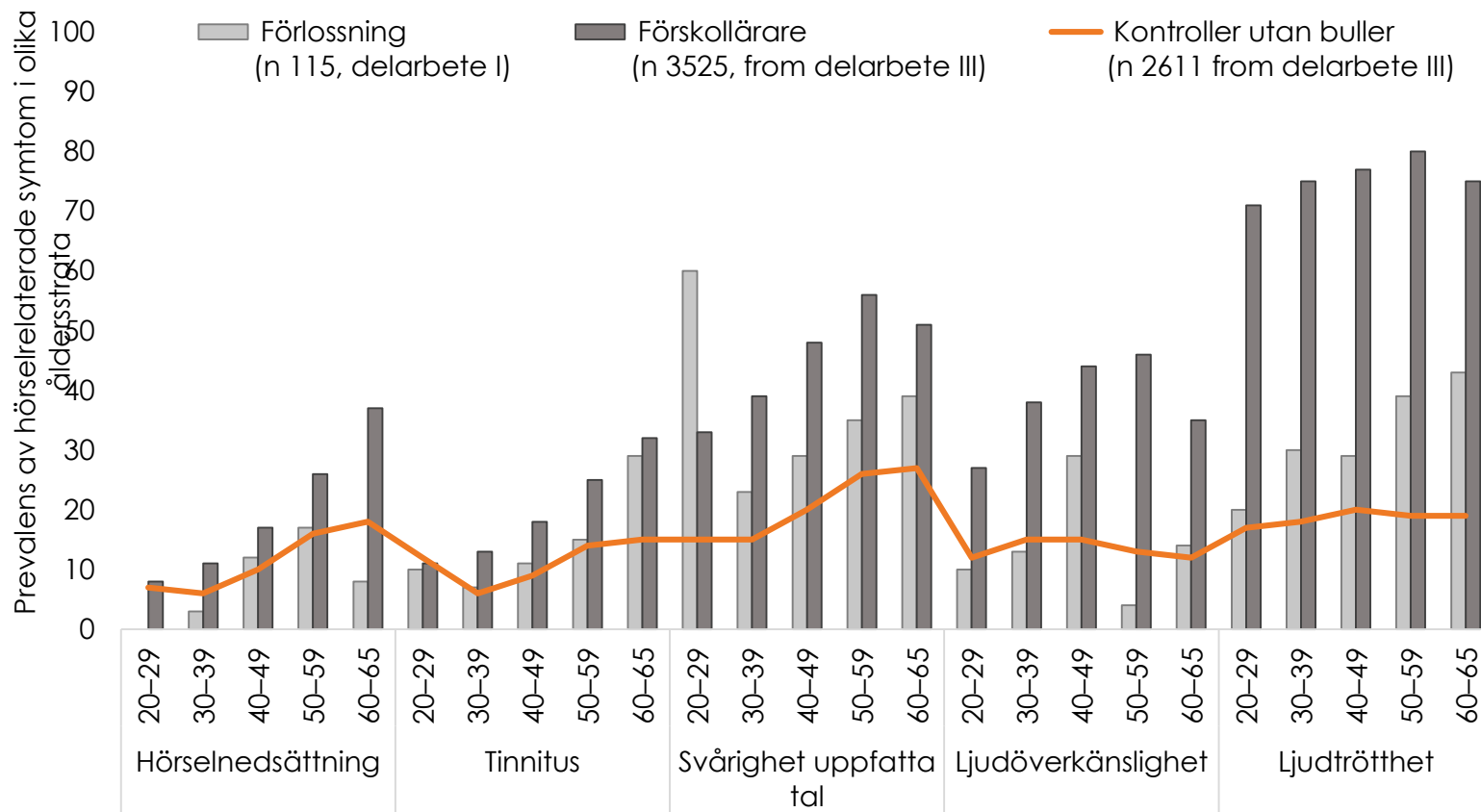

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Några ytterligare resultat från avhandlingen

Symtom och ålder

Slutsatser

Vi fann en **ökad risk för hörselrelaterade symtom bland kvinnor som arbetar i förlossningsvård och förskola**

Vi såg också att:

- De olika hörselsymtomen uppträder olika
  - Ljudtrötthet var vanligast och hade starkast samband med bullerexponering
  - Hörselnedsättning mindre vanligt än t.ex. ljudöverkänslighet
  - Ljudtrötthet och delvis ljudöverkänslighet tycks mindre påverkat av ålder
- Alla hörselsymtom visar samband med bullerexponering i vår större studie
- ”Bullerstörning” är också viktigt för de flesta hörselsymtom
  - kanske på grund av vilken typ av ljud/buller det är (tal/skrik/människor)
- Även viss inverkan av stress, främst för ljudtrötthet och ljudöverkänslighet

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Tack för er uppmärksamhet!

Sofie Fredriksson, e-post: sofie.fredriksson@gu.se

www.amm.se/ljudmiljo

SAHLGRENSKA AKADEMIN
ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN